

Bojové úkoly a organizace čety.)*

Ú v o d.

Úvodem k srovnání nynější čety o 3 družstvech s navrhovanou četou o 5 družstvech, zmíním se o dnešním družstvu. Jeho tvůrci měli v úmyslu stvořiti živoucí buňku pěchoty, projevující svůj život oběma způsoby, pěchotě přirozenými, t. j. palbou i pohybem. Proto organismus družstva byl stvořen z jednoho roje střeleckého a jednoho roje úderného. Co nejmenší jednotka pěchoty, soběstačná, žijící v boji vlastním životem, musí družstvo nezbytně vtisknouti svůj ráz jednotce nejbližší vyšší, tím spíše, nemá-li tato vyšší jednotka organismu, jen jí vlastního, jímž by svá družstva poutala dohromady, takže není nakonec ničím jiným, než určitým počtem družstev. Každá dobrá i špatná vlastnost družstva musí takto přímo určovati dobré i špatné vlastnosti jednotky vyšší. Ponechati vlastnosti dobré a odstraniti špatné znamená, vybaviti četou tím ústrojím, jež by spojením družstev dohromady vytvořilo novou organickou jednotku, schopnou vlastního životního projevu a tak vyváželo nedostatky osamělého družstva.

Ukáží na obtíže s nynější četou, s nimiž řadový důstojník při podrobnějším zkoumání boje malých jednotek se setkává. Aby mé

*) Tato práce byla odměněna cenou při soutěži Vědeckého ústavu vojenského, vypsané v r. 1925. Řeší toto téma: Bojové úkoly a organizace čety.

Srovnajte četou, složenou ze 3 družstev po 2 rojích (roj střelecký s 1 lehkým kulometem a roj úderný, celkem 13 mužů) a četou sestávající z 5 družstev, z nichž 3 družstva jsou jen úderná a 2 družstva jen střelecká (družstvo úderné sestávající z velitele a 7 úderníků a družstvo střelecké, sestávající z velitele a 7 mužů obsluhy 1 lehkého kulometu). Charakteristika těchto 2 čet, srovnání a vhodnost taktického upotřebení v boji.

Je zajímavé, že autor došel k opačnému výsledku, než autor podobné práce uveřejněné ve Voj. Rozhl. 1926 (červen).

pozdější vývody byly srozumitelnější, zopakují stručně některé základní vlastnosti dnešního družstva.

Jeden velitel a 12 mužů, rozdělených v roj střelecký a roj úderný. Družstvo je dostatečně malé ke skrytému pohybu terénem a dostatečně veliké k vykonání nejjednoduššího bojového úkolu. Stačí mu jeden úkryt; rozvinuto v rojnici, neměří více jak 50—60 kroků šířky, v boji snese značné ztráty, aniž tím pozbylo svého významu. Pro svoji všestrannou výzbroj jest v boji do určité míry soběstačné. Co nejmenší jednotka pěchoty, bude družstvo v boji řešiti vždy nejjednodušší úkoly, pokud možno přesně vymezené a svou jednoduchostí přiměřené inteligenci a schopnostem jeho velitele. Úloha, která patřila dříve důstojníkovi, veliteli čety, náleží nyní veliteli družstva, poddůstojníkovi.

Družstvo útočí vždy na jeden cíl a má útočiti bezohledně. Starost o jeho boky, o odvrácení protiútoků a zatlačení obtížného souseda, zadržujícího bočnou palbou útok družstva na příkazaný cíl, jest svěřena družstvům záložního sledu. Útočící družstvo tvoří si pak samo zástihu pohybu palbou svého lehkého kulometu. Jeho organismus jest tedy schopen z polovice úderu, jež druhá polovice podporuje. Nestejná výzbroj a charakter rojů velmi ztěžuje situaci velitele. Zabezpečiti spolupráci všech složek družstva (jejich včasné zasáhnutí v boj), dáti této spolupráci jeden směr, přizpůsobovati své družstvo situaci a strhovati své lidi vpřed, jest nejtěžším úkolem velitelským v boji vůbec.

Jest ideálem velitele, vyškoliti si své podřízené tak, aby si dovedli poraditi v každé situaci a v případě zranění, neb jeho smrti, mohli přejati velení bez škodlivého vlivu na další průběh boje. Úkoly uložené veliteli musí býti úměrné jeho inteligenci. Předválečná četa, jejímž velitelem byl důstojník (nejmenší tehdy jednotka pěchoty), měla jednotnou výzbroj. Velitel družstva vykonává dnes se svou jednotkou týž úkol, co předválečná četa, s lidmi různě vyzbrojenými, což jeho situaci komplikuje. Při menší inteligenci velitelů družstev oproti důstojníkovi jest jejich přísný výběr a výchova základním kamenem výcviku pěchoty.

Jak nahraditi v boji padlého velitele družstva osobou menších schopností, aby průběh boje neutrpěl?

Toť největší starost vyššího velitele v boji.

Různé složky družstva podle charakteru výzbroje mají větší nebo menší pohyblivost. Aby byla zachována soudržnost, řídí se pohyb družstva podle nejpomalejší jeho složky, již jest lehký kulomet. Nejlehčí útočná jednotka pěchoty získala přidáním kulometu na mohutnosti palby, ale ztratila na pohyblivosti. Jest těžko najíti vhodnou chvíli k přemístění lehkého kulometu v boji. Nepospíchá-li lehký kulomet za úderným rojem, ztratí velitel družstva vládu nad jednotkou, sleduje-li lehký kulomet přískokem za úderným rojem, ztratí pro častý pohyb svou hodnotu palby.

Jednou z nejpalčivějších otázek družstva jest zásobování lehkého kulometu střelivem. Družstvo v těsném dotyku s nepřítelem sotva bude moci ve dne doplniti své zásoby střeliva. 1000 nábojů okamžité zásoby pro lehký kulomet jest na celý den příliš málo, i při dokonalém šetření střeliva.

Družstvo jest jediný možný útvar, s nímž může velitel čety při nynější organizaci v pohybném boji disponovati. Roztržení družstva znamená začátek desorganizace. Pro určité případy jsou doporučena skupení příbuzných složek (skupení údernické, granátnické, kulo-

metné) několika družstev pod jedním velením, ale řešíme tímto způsobem jen zvláštní a řídké případy v boji nablízko; při každém dalším pohybu, ať již pronásledování, nebo navazování dotyku, okamžitě obnovujeme organický celek družstva.

Na převěždnou hlídku a polní stráž bývá nejčastěji vysíláno družstvo.

Družstvo vykonává takto veškeré základní úkony pěchoty v boji. Boj pěchoty jest celým řetězem bojů družstev, kde neúspěch jednoho snaží se napravití družstvo jiné. Proto výcvik pěchoty točí se hlavně kolem výcviku družstva, a výsledek boje jest z velké části závislým na vítězném boji jednotlivých družstev.

Tyto charakteristické vlastnosti družstva dávají ráz četě, jež jest složena ze 3 družstev a nemá jiných bojových prostředků. Dobré i špatné vlastnosti družstva jsou takto i dobrými a špatnými vlastnostmi čety.

Zopakoval jsem tyto známé podrobnosti, aby mé porovnání čety nynější s četou navrhovanou bylo jasnější a já se mohl stručně vyjádřiti.

Napřed se zmíním o četě nynější.

Kapitola 1.

Četa o 3 družstvech.

Vytvořením družstva přestala býti četa nejmenší jednotkou pěchoty. Velitel čety, velící dříve v boji přímo své nedílné jednotce, nyní boj své čety řídí, neboť má v ruce 3 soběstačné skupiny, schopné samostatných bojových akcí.

Zpravidla přibližuje se četa k nepříteli s 1 zajišťujícím družstvem v I. sledu a s 2 družstvy ve II. sledu. V boji útočí četa zpravidla s 2 družstvy v I. sledu a 1 družstvo si ponechává v záloze.

Téměř ve všech svých bojových úkonech jest četa rozčleněna ve dva sledy. Místo velitele čety jest všude, odkud v daný okamžik může svou jednotku co nejlépe ovládati. Říditi boj svých družstev, znamená, zachovati si jasný přehled o situaci a míti dostatek vlivu na průběh boje. Aby si tento přehled zachoval, nesmí se velitel přímo zúčastniti boje s některým družstvem a bude nejčastěji ve II. sledu u záložního družstva. Aby si zachoval vliv na průběh boje, musí disponovati zálohou.

Četa útočí ve volném terénu na úseku asi 200 kroků širokém. Velitel čety udává družstvům útočného sledu přesné cíle a posílá je kolmo na cíl, ovšem s využitím terénu.

Pohyb útočícího družstva v rámci čety není volný; velitel čety musí opozdlé družstvo pobízeti a jemu pomáhati a družstvo nejrychleji postupující na chvíli zadržeti, aby se nevymknulo jeho rozkazům, a tak aby spolupráce v rámci čety byla zabezpečena. Jedině takto udrží vládu nad celou četou.

Tím stává se četa jakousi brzdou pohyblivosti družstva, ale zaručuje příznivý průběh boje. Dopustí-li velitel čety, aby se družstvo rozběhla, ztratí vládu nad četou a situace vyvine se zpravidla proti jeho přání.

Zde viděti, že družstvo ve své pohyblivosti jest vázáno na určitý pevný bod, t. j. velitele čety a může se bez škodlivých následků vzdáliti od tohoto bodu jen v určitém dovoleném okruhu. Mohli bychom to trochu přirovnati s oběžnicemi kolem tělesa ve vesmíru.

Velitel čety sám svou osobou ovšem nepředstavuje cele tento

pevný bod, nýbrž společně se záložním družstvem, jež mu dává možnost, silou napravit chybné počínání nebo neúspěch družstev útočného sledu.

Tento pevný bod budeme nazývatí základnou čety. Základna bude pohyblivá a bude se posunovatí za útočným sledem, jemuž dodá síly a průraznosti. Musí býti připravena zasáhnouti v boj na obou křídlech čety i uprostřed mezi družstvy útočného sledu. Ať již jde o pomoc palbou proti houževnatému nepříteli, nebo o zastavení nepřátelského protiútoku, či vyčištění terénu palbou od nepřátelských prvků bočně ohrožujících útočící družstva, neb o zachycení ustupujícího družstva před silným nápořem nepřítelē, vždy to bude tato základna čety, o níž se budou útočící družstva opíratí.

Využití plně síly úderu družstev proti nepříteli členěnému do hloubky, můžeme jenom v okruhu, jež družstvům poskytuje četa svou základnou. Význam základny poroste s trváním boje, neboť únavou mužstva útočících družstev, vyčerpáním střeliva a nemožností doplniti je za dne v dostačující míře, bude podpora základny stále naléhavější, a byla-li veškerá energie útočníků bojem strávena, může se těžiště boje úplně přesunouti na základnu, již teď nastane úkol, svými palebnými prostředky udržeti dobytý terén do příchodu posil, nebo jiného, pro nás přijatelného rozřešení situace.

Jest proto v zájmu velitele čety, aby si vytvořil základnu solidní a snažil se ji udržeti po celou dobu trvání boje, neboť jak jsem již podotknul, její význam s trváním boje poroste.

Jest palčivým bodem této otázky, z čeho si velitel čety základnu vytvoří. $\frac{2}{3}$ sil v akci, v I. sledu, $\frac{1}{3}$ sil ve II. sledu, toť asi útočné rozčlenění čety, má-li se útok díti s náležitým důrazem a má-li býti zachováno členění do hloubky.

Pro vytvoření základny jest tedy určeno 1 družstvo.

Nynější naše družstvo má v sobě zastoupeny oba základní prvky pěchoty, t. j. prvek palby a prvek úderu v poměru 1 : 1. Toto družstvo v základně čety bude tedy z polovice schopno účinné palby a z polovice úderu. Základna nebude ničím jiným, nežli družstvem, nejmenší bojovou jednotkou pěchoty, soběstačnou sice v palbě i úderu, ale právě proto v obou těchto směrech polovičně výkonnou.

Základna čety bude často nucena zasáhnouti palbou na více místech současně. Snad i prvek úderu bude základně potřebným k vykonání protiútoku, k ucpání povážlivých míst v útočném sledu a pod., ale hlavním oborem působnosti základny zůstane palba.

Hospodárné využití čety za útoku předpokládá, nechati prvky úderu útočiti a jejich průbojnost z příhodného postavení zvýšiti účinkem palebných prvků, samých o sobě neútočných, ale útok podporujících a umožňujících.

Organisace naší čety o 3 družstvech podvazuje však pohyblivost útočných prvků, neboť přemísťováním lehkého kulometu. zpomaluje se pohyb útočného družstva.

Lehké kulometry častým přemísťováním za postupujícím úderným rojem, nemohou svého palebného výkonu plně využiti, mezi tím co základna, v níž by se mohly plně uplatniti, jich postrádá.

Takto za útoku četa nemůže bystře udeřiti a solidní základnou dodatí úderu důraz, jak by mohla při účelném uspořádání jednotlivých prvků.

V základně čety zůstane tedy jen 1 lehký kulomet a s ním 1 úderný roj. Lehké prvky útočné jsou v celé hloubi rozčlenění čety smíchány s těžšími prvky podporujícími a navzájem si oba překážejí.

Velitelům družstev ztěžují vedení družstva a veliteli čety nedávají možnosti uplatnění náležitě jeho vliv.

Toto uspořádání odporuje přirozenému stavu, kde těžší věci klesají ke dnu a lehčí vystupují na povrch. Tento pořádek věcí znemožňuje stabilitu a vytvoření určitého těžiště čety.

Tyto myšlenky projdou hlavou, podíváme-li se na družstvo ve II. sledu čety, ať již velitel čety při jeho určování si byl vědom či ne, jaká důležitá úloha jest tomuto družstvu přisouzena.

Nyní již zahajme útok!

2 družstva útočí na své cíle, 1 družstvo v základně útok podporuje. Družstva jsou svěží, boj v počátku, velitelé své mužstvo dokonale ovládají. Jednomu družstvu, díky podpoře základny, daří se postup lehce. Druhé družstvo narazilo na houževnatého protivníka a nemůže s místa. Palba lehkého kulometu základny ihned se v tato místa obrátí, ale tím se příliš situace nezmění, neboť lehký kulome přestal střílet na svůj původní cíl a možná, že se tam situace vytváří v náš neprospěch, než soustředíme své úsilí a pomůžeme opožděnému družstvu celou vahou své základny. Předpis radí v takových případech útočiti záložním družstvem a nepřítele kladoucím odpor bočným působením vytlačiti.

Až do této chvíle byl velitel čety pánem situace.

Kam se teď poděje základna čety?

Útočí! Velitel čety má teď na vybranou: buď se zúčastní osobně boje s tímto družstvem a ztratí přehled o situaci čety, anebo se boje nezúčastní, přehled si zachová, ale ztratí vládu nad četou, třeba že je pohromadě. Jeho rozkazů nikdo více nedbá.

S jednotkou, jsoucí v přímém dotyku s nepřítelem, nemůžeme více disponovati. Záložní družstvo bylo zasazeno v boj a kdo ví, zdali se nám vůbec podaří, toto, či jiné družstvo od nepřítele izolovati, abychom si z něho vytvořili novou základnu?

Úvaha velitele čety?

Jde-li se záložním družstvem, jest degradován na velitele družstva, zůstane-li vzadu, stane se pouhým jedincem bez moci a vlivu.

Okamžik zasazení záložního družstva znamená téměř vždy začátek desorganisace. Nesmíme spoléhat na zálohu roty, praporu a jednotek vyšších, neboť sousední čety mají tutéž organizaci a tatáž kritická situace se tam již objevila nebo se brzy objeví. Základna čety zmizela a teď teprve se uplatní v plné míře nedostatky družstva. Dokud trvala základna, bylo k ní útočící družstvo jaksi připoutáno. Teď není nikoho, kdo by brzdil pohyb útočícího družstva. Dříve útočilo kolmo na cíl a základna čety pečlivě odstraňovala všechny rušivé vlivy po stranách, aby neodvrátily jeho pozornosti od vytčeného cíle. Nyní starost o tyto rušivé vlivy plně dolehla na velitele družstva.

Těžká situace velitele družstva, naznačená v úvodě, se stává ještě těžší a nemůžeme si mysliti nic horšího, než aby velitel družstva té chvíle padl, nebo byl zraněn a velení převzal někdo jiný, méně schopný a vojensky vzdělaný. Velitel čety nemůže již napravit chybných rozhodnutí velitelů družstev.

Četa jako organizační jednotka zmizela a existuje jen družstvo a rota. Je-li velitel čety mezi mužstvem osobně účasten boje, pak nikterak neulehčil velitelům družstev a sám se ocitl v situaci velitele předválečné čety, neboť jest velitelem jednotky, rozestřené 200 kroků do šířky, kde lidé nevědí o svém veliteli a velitel nemůže své jednotce

velet. Podávati nějaké zprávy veliteli roty jest v tomto případě téměř vyloučeno.

Předválečná četa byla na tom v podobné situaci lépe, neboť byl to tehdejší způsob boje pěchoty, t. j. i nepřítel byl v téže situaci. Velitel čety po ztrátě své základny nesmí předpokládati, že totéž se děje i u nepřítelů, naopak musí si býti vědom, že má co činiti s nepřítelem rozčleněným podle zásad palby do hloubky a šířky.

Zde neplatí námitka, že velitel čety si základnu znova vytvoří, jakmile záložní družstvo svůj úkol splnilo. Kdo může předem určit, že krok záložního družstva bude úspěšným a že bude možno znova toto, či jiné družstvo ponechat v II. sledu? Disponovati s jednotkou, jsoucí v dotyku s nepřítelem, jest prakticky neproveditelné. Zde platí jen jeden rozkaz, „vpřed“; častěji jednotka zůstává na místě a někdy jde i zpět. Velitel nesmí vsadit všecko na jednu kartu a spoléhat se na štěstí.

Co má však dělati v tomto případě?

Nyní již není četa ovládanou jednotkou a jsou jen 3 družstva. Každé družstvo musí se teď obracet přímo na rotu při zásobování střelivem, odsunu raněných a pod.

Slabá stránka družstev není již vyvážena rozvahou velitele čety a jeho zakročením a stává se slabou stránkou celého úseku čety. Stabilita čety jest porušena. Vzájemné promíchání prvků lehčích a těžších zpravidla zavíná, že při nepřátelském protiútku pohyblivé prvky úderné vydrží na místě jen potud, pokud lehký kulomet střelí. Zastavení palby lehkého kulometu (buď pro nedostatek střeliva, nebo poruchu často vznikající rozčleněním střelce v I. sledu) stává se signálem pro rychlý ústup úderníků. Roj střelecký, těžkopádnější, nemoha stačiti, zbavuje se své přítěže a tak drahocenný a těžko nahraditelný kulometný materiál stává se kořistí nepřítelů.

Nemusím ani podotýkati, že zachycení ustupujících družstev může se státi až u zálohy roty, je-li vůbec na příhodném místě, nebo u praporu.

Výtka, že jest malováno všechno příliš černě, neplatí, neboť velitel, nežli zahájí činnost, musí si uvědomiti všechny následky.

Neměli jsme příležitosti vyzkoušeti v boji nynější organizaci čety. Její organizace musí vyhovovati především v boji pohybném. Zkušenosti ze světové války nejsou směrodatné, neboť tehdy se odehrával boj posílní, t. j. útok na krátké vzdálenosti, za podpory velkého počtu děl a jiných doprovodných zbraní, takže každá malá jednotka pěchoty opírala se při útoku o mohutnou základnu, jež mohla útočícím při neúspěchu zajistiti návrat a zadržení nepřítelů. Tehdy nemohly vzniknouti pochyby o účelné organizaci nejmenších jednotek pěchoty, družstva a čety. Ve válce pohybné, s níž musíme alespoň v prvním období počítati, nebude pěchota vybavena podporou jiných zbraní tou měrou, jako ve válce posílní, a proto její organizace musí býti upravena tak, aby jí při velké pohyblivosti zaručovala i určitou stabilitu.

Světová válka obohatila v posílním boji výzbroj pěšáka novými zbraněmi a teď jest nutno tyto zbraně, jichž užívání se žádná armáda nezřekne, účelně včleniti v organizaci pěchoty pro válku pohybnou.

Přikročím k navrhované četě o 2 družstvech střeleckých a 3 družstvech úderných.

Četa o 5 družstvech.

Snaha, učiniti pěchotu v boji co možná soběstačnou, jakož i překotný vývoj palebných zbraní za světové války, způsobily změnu dosavadního obrazu pěchoty. Pěšák dnes musí znáti nejen svou pušku a bodák, nýbrž musí dokonale vrhati i ruční a puškové granáty, musí umět stříleti z kulometů několika vzorů a obsluhovati různé doprovodné zbraně pěchoty, jež jsou dnes již známy, nebo budou teprve objeveny. Zásada soběstačnosti vyžaduje v boji vždy dostatečný počet vycvičené obsluhy u každé z těchto zbraní a kromě toho vyžaduje od každého pěšáka bez rozdílu schopnost, zastoupiti v nouzi za padlé neb raněné druhy u jiné zbraně pěchoty, než jakou je právě sám vyzbrojen. Z toho vyplývá určitá specialisace po předběžném společném výcviku pěším.

Jednotný název „pěšák“ zůstal, ale typ není již jeden, neboť vždy jistá složka pěchoty věnuje se především jistému druhu zbraně, aby ostatní zbraně pěchoty znala jen povšechně v nejnutnější míře. Tyto složky můžeme rozdělit ve 2 skupiny, z nichž každá bude vyhovovati jedné stránce bojové činnosti pěchoty, t. j. palbě nebo pohybu. A třebaže obě skupiny mohou míti všechny společné známky pěchoty, přece při spolupráci objeví se nutně rozdíly, nedovolující stejné tempo výkonu obou skupin.

Složky převážně palebné nutí k delšímu umístění v jedné pozici a pomalému pohybu tíha zbraně, obtíže v zásobování střelivem a hlavně snaha, uplatnit se co nejvíce palbou, což za častého přemísťování není možno.

Složkám převážně útočným, puškou vyzbrojeným, dovoluje výzbroj rychlý pohyb, ale nedává jim oně mohutnosti palby, již pěchota k usnadnění pohybu potřebuje.

Z toho vyplývá nutnost, kombinovati obě složky vzájemně tak, aby pěchota byla s to svůj úkol splniti.

Který jest to úkol?

Útok!

Cena pěchoty spočívá v její útočnosti. Útok pěchoty jest vyvrcholením boje a jenom útokem dosáhneme vítězství. Časem ustoupí útok obraně, ale jen do té doby, než nabudeme možnosti znova útočiti.

Složka pohybu měla by tedy býti hlavní složkou pěchoty a složka palby složkou podporující.

Jak se nám jeví dnes vzájemný poměr obou složek?

U 3 pěších rot praporu jest tento poměr 1 : 1, kulometná rota praporu patří pak jenom ke složce palby. Z toho plyne, že v naší pěchotě převládá dnes prvek palby nad prvkem pohybu. Tento vzájemný poměr určuje také cenu pěchoty pro útok nebo obranu.

Hospodárné upotřebení sil žádá, zvýšiti útočnost pěchoty na maximum, t. j. dáti jí jen tolik palebných zbraní pohyb podporujících, kolik jich nutně potřebuje, ale za to včleniti tyto zbraně v organizmus tak, aby jejich výkon byl vždy plně využit a zajištěn. V tomto uspořádání musí býti obě složky sdruženy v určitém pořádku, aby nevhoda jedné nebrzdila výkonu druhé složky a aby přece těsná součinnost obou byla zajištěna.

Nejmenší částice pěchoty (družstvo) musí býti orientovány v jednom směru, t. j. buď budou jenom útočiti (pohybovati se na ztep),

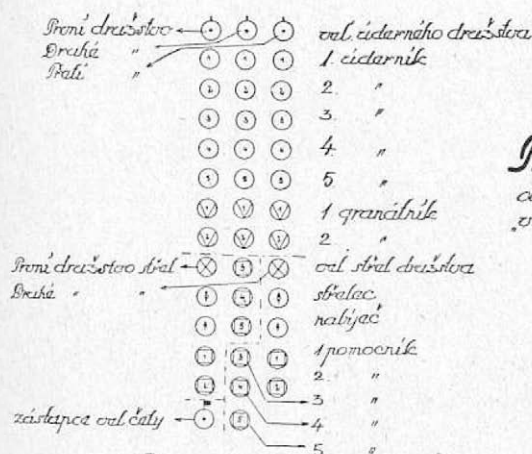
nebo jenom útok podporovati palbou (s nejnútnejším pohybem vpřed). To znamená vytvoření družstev dvou typů: družstva úderného a družstva střeleckého. Tím zjednodušíme vedení družstva v boji.

-1-

Vyobrazení čaty o 5 družstvech.

Prostup.

□ val. čaty

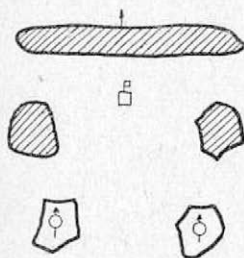

Projrad

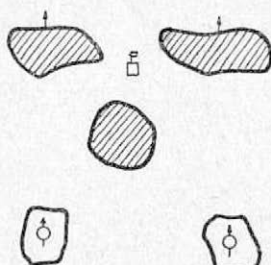
obdržíme obrátam
"levo v bok."

Spary rozčleněná.

Čata se rozází
zajištěna 1 úder. družstvem.

Čata se rozází
zajištěna 2 úder. družstvy.

Umístění družstev těchto dvou typů jest dáno jejich charakterem: družstva úderná vpředu, družstva střelecká zpravidla v druhém sledu.

Důstojník, velitel čety, jest zárukou, že kulometných družstev bude intensivně využito na místech nejdůležitějších. Z nich vytvoří si základnu čety.

Útočná činnost pěchoty vyžaduje převahy úderníků, proto poměr družstev úderných k družstvům střeleckým bude 3 : 2. Bude tedy míti tato četa 3 družstva úderná a 2 družstva střelecká.

Jak má býti vyzbrojeno úderné družstvo?

Puška s bodákem, co spolehlivá zbraň jednotlivce, a ruční granáty pro boj v zákopech a nablízko. Každé družstvo 2 granátometry, aby samo mohlo umlčovati nepřátelské kulometry palbou granátů do vzdálenosti 300 kroků.

Jeden velitel a 7 mužů úderného družstva reprezentuje údernou sílu dnešního družstva, zesílenou jedním mužem; stačí tedy na úderné podniky dnešního družstva.

Střelecké družstvo nutno vyzbrojiti taktéž puškou nebo karabinou (pistolí dáti jen střelci z kulometu pro osobní ochranu). 1 velitel a 7 mužů střeleckého družstva zaručuje nám větší okamžitou zásobu střeliva pro kulomet, při čemž jednatel může sebou nésti všechny své věci a nemusí je nakládati na vůz. V boji stačí u kulometu velitel, střelec, nabíječ a 1 pomocník co záloha, aby nahradil raněného. Zbývající 4 muži jsou k dispozici pro donášení střeliva nejen pro kulomet, nýbrž i střeliva puškového i ručních granátů pro úderná družstva.

Velitel čety bude míti takto 8 mužů pro zásobování střelivem a ručními granáty a základna čety nebude již jen základnou bojovou, nýbrž i základnou pro zásobování čety střelivem.

Způsob boje této čety nemůže se v podstatě lišiti od způsobu dosavadního. Četa má jako dříve 3 družstva, jimiž útočí. Velitel družstva má pro úder tutéž sílu co dnes s přibráním jednoho muže ze střeleckého roje, jen že byla mu odňata starost o kulomet, který beztoho za útoku zůstával pozadu.

Těmto opozdilým kulometům, shromážděným nyní v základně, velí velitel čety, když dal úderným družstvům jasný a jednoduchý úkol udeřiti na určitý bod nepřátelského postavení.

Velitel čety nemusí ihned zasaditi všechna úderná družstva; může si ponechati jedno k manévrování, jak se potřeba vyskytne.

Umístění základny v boji nemůže býti vždy totéž. Úderná družstva budou samostatně pronikati vpřed s určitými mezerami mezi sebou, aby umožnila kulometům základny podporování útoků (totéž se děje i dnes, kdy úderný roj musí uhýbatí stranou, aby nevadil kulometu ve výstřelu).

Útok čety byl by jakýmsi vějířem, v němž střídají se články úderné s články střeleckými, všechno dokonale členěno jak do hloubky, tak do šířky a ovládáno z jednoho ústředí.

V terénu silně zvlněném může základna podporovati pohyb úderných družstev přestřelováním.

V každém případě musí velitel čety přemísťovati kulometná družstva tak, aby mohl podporovati úderná družstva co nejvýdatněji.

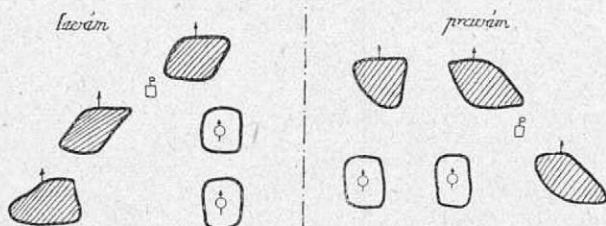
Pro kulometné a údernické skupení, předepsané cvičebním řádem, jest nový útvar čety příhodnější, neboť neboří organických tvarů družstva jako dosud, aby sdružením příbuzných složek vytvořil nové celky, nýbrž skupení jest vykonáno již tím, že všechna úderná družstva čety dostanou za úkol pod jedním velitelem ude-

řítí v jedno místo a obě střelecká družstva čety soustřediti palbu na tento nebo jiný cíl.

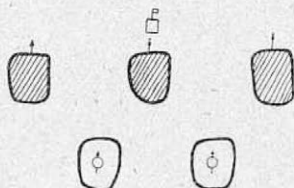
Četa v obraně bude mít kulometry vysunuty tak daleko vpřed do prvního sledu, aby se mohly co hlavní činitel uplatniti. Zde se nemusí pohybovat, jejich činnost bude proto nepřetržitá.

-2-

Zlčázká čety na křídla

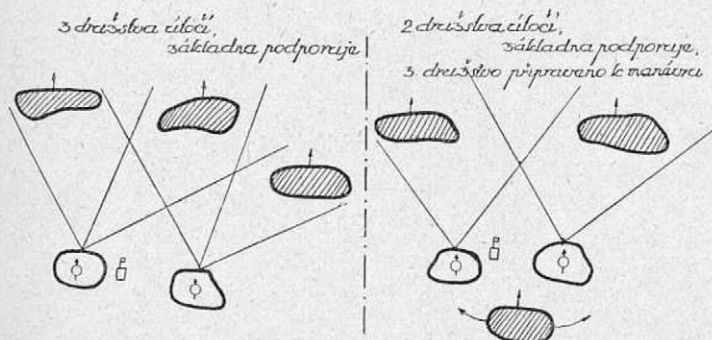

Četa ve svazu ve 2. řadě.

Stary rozvinutá.

Četa v útoku.

Zásobování střelivem v obraně vyřešíme snesením většího množství střeliva za noci ke kulometům, takže styk s úzadím bude minimální.

Ale nejen v útoku a obraně nebude se způsob boje podstatně lišiti od dosavadního, nýbrž i při všech úkonech a pohybech čety o 5 družstvech nebude proti dnes vžitým formám žádných podstatných změn, a ovládání čety nebude těžší. (viz vyobrazení).

Při rozčlenění za přibližování budou vždy družstva určená k pohybu vpředu a při bočné ostraze na vnější straně, a družstva určená k podpoře vzadu nebo na straně vnitřní.

Tomuto bojovému rozčlenění čety musí odpovídati i uspořádání tvarů sevřených, hlavně trojstupu, kde 3 družstva úderná budou v čele čety v zástupech vedle sebe a 2 družstva střelecká za nimi, seskupena v trojstup.

Místo velitele čety bude za pochodu před četou nebo po její straně, místo jeho zástupce za četou. V boji velitel čety i zástupce u základny, jdou-li jednotlivá úderná družstva samostatně vpřed. Velitel řídí bojovou činnost, zástupce řídí zásobování střelivem, odsun raněných a vyhotovuje hlášení a rozkazy s náčrtý podle pokynů velitele čety. Útočí-li četa všemi údernými družstvy na jeden cíl (údernické skupení), vede velitel čety útočnou část a jeho zástupce útok podporuje palbou kulometů, případně chrání ústup útočné části čety.

Zvětšili jsme možnost pohybu pěchoty, snížili počet kulometů, ale umístili jsme je účelněji, dali jim možnost větší činnosti, usnadnili zásobování střelivem a zamezili opuštění kulometu při ústupu, čímž zabezpečili jsme četě tuto zbraň a zmenšili nároky na válečný průmysl. Veliteli čety umožnili jsme řídit boj své čety až do konce. Získali jsme stabilitu zřízením základny čety a umožnili úderníkům plně využití své pohyblivosti.

A což nové družstvo? Bude s to vykonati samo nejjednodušší bojové úkoly?

Ano! Nové družstvo zůstane i nadále nejmenší bojovou jednotkou pěchoty. V úvahu přijde především družstvo úderné. O jeho úderné síle jsem se již zmínil. V útoku i obraně dostane se mu palebné podpory kulometu v plné míře. Když úderné družstvo dostane samostatný úkol jíti na hlídku za noci, nebo v hustém lese, tu bývá setkání s nepřítelem náhlé a pak by byl kulomet jenom přítěží družstva, neboť není včas připraven k palbě a k vůli malému výhledu nemůže se palbou uplatnit. Spása spočívá tu zpravidla v rychlých nohách a nikoli v palbě kulometu.

Pakliže je nutno dáti družstvu kulomet k vykonání speciálního úkolu, není nic snadnějšího, než sdružit úderné družstvo s kulometným pod jedním velitelem.

Na vzdálenější přezvědy bývá zpravidla vysílána celá četa.

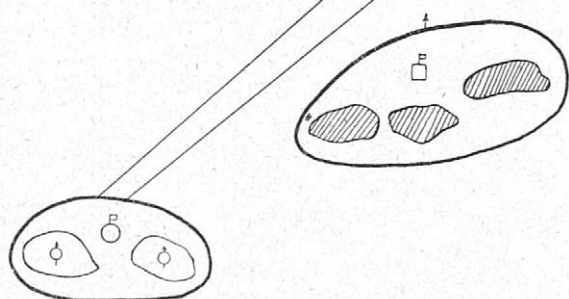
K rychlému pronásledování ustupujícího nepřítele, bez pomýšlení na návrat, hodí se lépe úderné družstvo bez kulometu, neboť zde jest nutná rychlost pohybu a střelba na ustupující jednotky nepřítelovy na větší vzdálenost, kdekoli se objeví. Těmto požadavkům nevyhoví lehký kulomet, neboť zásoba střeliva jest příliš malá a bojem vyčerpána a o zásobování za pronásledování nemůže býti řeči. Po vystrílení zbylého střeliva, vlečeme s sebou zbytečně kulomet, který pronásledování zpomaluje. Chceme-li dosáhnouti rychlosti, musíme vyslati jednotku nejmenší a nejpohyblivější. Palba z pušek na vyvolání zmatku u ustupujícího nepřítele dostačí. Chceme-li pronásledující jednotce udělit bojový úkol, vyšleme celou četou, jež se bude ovšem pohybovati pomaleji.

Na polní stráž se lépe hodí úderné družstvo bez kulometu, aby jej polní stráž při rychlém ústupu nenechala ve zmatku na místě. Kulomet svým charakterem jest určen na „hlavní polní stráž“ (linie odporu), aby ve svém palebném postavení tvořil kostru této linie. Nestačí-li 8 mužů úderného družstva na službu polní stráže, mohou k nim býti přiděleni pomocníci ze střeleckého družstva, kteří

kulometné střelivo zanechají u kulometu na hlavní polní stráž. Je-li úkolem některé polní stráže klásti omezený odpor, určíme na stráž

-3-

Úderná a kulometná skupení čety.

Četa v obraně v 1 sledu.

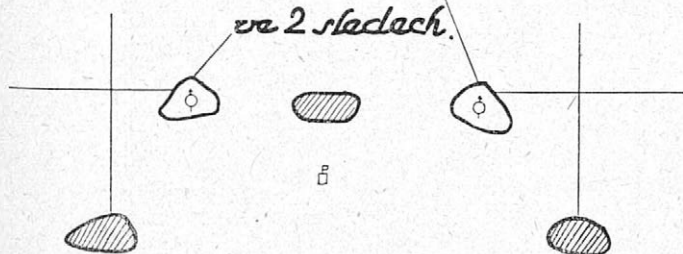
a.

b.

ve 2 sledech.

jedno družstvo úderné a jedno družstvo střelecké pod jedním velitelem.

Vytvořením úderného a střeleckého družstva ulehčili jsme zname-

nitě veliteli družstva jeho úlohu v boji a zmenšili jsme risiko boje. Při zkrácené služební době zmenšili jsme požadavek na poddůstojníka kladený, aniž bychom tím něčeho ubrali na bojové pohotovosti pěchoty, neboť družstvo střelecké bude schopno obratem ruky přetvořit se v družstvo úderné a opačně.

Z á v ě r.

Stabilita a pohyblivost nebývají zpravidla pod jednou střechou, neboť tělesa se vyznačují buď jednou nebo druhou vlastností.

Máme-li na mysli pěchotu a její úkoly v boji, myslíme především na pohyblivost. Pohyblivá pěchota při dnešním členění do hloubky a šířky jest nám nepostradatelnou. Její pohyblivost musí se však vyvíjeti přirozeně a musí býti podmíněna pohybem schopným organismem.

Organismus každé pěší jednotky musí dovoliti svým článkům téměř samostatný projev životní, ale ne proto, aby se těchto článků zbavil a sobě ulehčil; i při největším pohybu musí trvati tělesná soudržnost a třebaže článek organismu je schopen žiti životem vlastním, přece celý organismus musí žiti životem vyšším a musí obstarávat úkoly, jež článek sám není s to, aby vykonal.

Takto stvořený organismus dovoluje pohyb.

Kam? Kterým směrem?

Nutno říci, že všemi směry. Těleso pohyblivé, jsouc uvedeno do pohybu, využívá svých vlastností mnohdy i ve směru nežádaném. Máme-li na mysli pěchotu a její úkoly v boji, myslíme na pohyb vpřed. Chceme-li vzdorovati zpětnému pohybu, musíme organismu jednotky dáti stabilitu a to tak mocnou, aby v daném případě překonala pohyblivost.

Správně volené těžiště, opírající se vzadu o terén, toť záruka stability.

Těžiště jednotky opřené o terén a nedovolující zpětný pohyb, nazval jsem základnou. Třebaže základna je prvkem stability, zabráňuje jen zpětnému pohybu a naopak pohyb vpřed podmiňuje, neboť pohyblivé články organismu uvádí v pohyb a svou tíží je v pohybu udržuje. Mluvíme-li o soběstačné pěchotě v boji, jistě nám něco podobného tane na mysli.

Považuji za nutné vytvořiti v každé pěší jednotce základnu.

Družstvo úderné a družstvo střelecké považuji za články vyššího organismu, orientované jedním směrem, ale schopné vlastního života.

Četa řadí svá družstva tak, aby si vytvořila své těžiště. Rota své čety a prapor své roty tímtéž způsobem.

Čím větší jednotka, tím musí býti základna stabilnější a vyzbrojena těžšími prvky.

Prapor má svou rotu těžkých kulometů, rotě může býti přidělena četa těžkých kulometů, ale četě ji přiděliti nemůžeme. Četa, tento korektor činnosti družstva, nemá dosud nic.

Dejme četě základnu z lehkých kulometů. Vybavme naši pěchotu celým systémem základen a poskytněme jí tím v otevřeném poli hned s počátku onu oporu, již jí ve světové válce poskytovala opevněná posice. Teprve ve stínu této opory se plně rozvine život družstva.

Hlavní tíží boje, jež dosud spočívala na málo inteligentním veliteli družstva, rozdělíme patřičným dílem: veliteli družstva úlohu ulehčíme, inteligentnímu důstojníkovi, veliteli čety, však nepřitížíme. nýbrž jenom usnadníme vykonati jeho povinnost.